

Kedves Testvérek!

A hegyi beszédből olvastunk részleteket, ez nem kizárólag a tanítványoknak hangzik el. Kinyitjuk Máté evangéliumát, akkor ott azt olvashatjuk, hogy Jézust egy nagy tömeg vette körül. Kétségkívül Jézus fölmege a hegyre, és ott beszél, de amikor véget ér a beszéd, akkor megint arról van szó, hogy a sokaság követi őt. Tehát itt azért nemcsak arról van szó, hogy a tizenkettőnek mondja ezt el, hanem nagyon sokaknak mondja el.

Azt mondja Jézus: „Ha csak a bölcsességeitek igaz voltotok, nem múlja fölül az írástudókét és farizeusokét, nem mehettek be a mennyek, az Isten országába.” Jézus sokaknak beszél, de közben így szól, hogy „a régieknek ez mondatott, én meg ezt mondom nektek”, állandóan olyan benyomásunk lehet, hogy már a régieknek se volt könnyű. Az ószövetségi törvényt sem volt könnyű megtartani. Most akkor Jézus jön, és a hegyi beszédben még rátesz egy lapáttal, mondjuk így. Hát akkor aztán majd hogyan leszünk erre képesek?

Mit jelent ez, hogy „ha csak nem múltátok fölül az írástudók és farizeusok igazságát, nem mentek be Isten országába”? Azt jelenti, hogy az a szemléletmód, amiről Jézus itt újból és újból beszél a különböző témák kapcsán, a szemléletmód felülmúlja a jogi szemléletmódot. Nem jogi szemléletmóddal közelít Jézus ezekhez a témákhoz, például a házasság témájához, vagy az eskü témájához, vagy az ölés és önvédelem témájához, az igazságosság témájához; nem jogi szemléletmód. Van és lehet jogi következménye, de a hegyi beszéd szemléletmódja nem jogi szemléletmód. A hegyi beszéd szemléletmódja még csak nem is morális szemléletmód. A szónak most szoros értelmében: mi helyes, mi helytelen. Az igaz ember mit csinál, az igaz ember mit nem csinál. Nem is filozófiai vagy bölcséleti szemléletmód, hogy mi az igazság és mi nem az igazság. Nem is teológiai szemléletmód, vagyis hogy minél jobban megértjük az írásokat. Mi Isten országának a szemléletmódja? Isten országát szeretnénk magunkban fölépíteni, akkor mi ez a szemléletmód, ahogyan Jézus beszél?

„Először békülj ki embertársaddal, utána tedd oda az oltárra az adományodat.” Mi a szemléletmód? Hogy ne válasszuk külön az istenkapcsolatot az embertársainkhoz fűződő kapcsolattól. Aki hívő, hogyan bánhat, és hogyan nem bánhat egy embertársával. Akkor, hogy is mondja a szentíró, hogy nyilván Jézus szava? „Hogyha miközben jössz a szentmisére – nem ezt mondta Jézus, de... na –, hogy amikor jössz, hogy fölajánld az áldozatodat, és eszedbe jut, hogy valakinek jogos panasza van ellened, akkor azt először tisztázd vele.” A korabeli ember mire volt büszke? Hogy ő emlékezik Isten nagy tetteire, hogy Isten hogy vezette a választott népet, és emlékezik Isten ígéreteire. Mi az, ami magától is szokott menni? Nagyon szoktunk emlékezni arra, hogy ki hogyan bántott meg minket. Hát ezt nem nagyon kell tudatosítani magunkkal, mert ezt rögtön tudjuk fűjni, hogy ki hogyan, piszok módon. Jézusnak mi a szemlélete? Az, hogy jusson eszedbe, hogy te hogyan bántál rosszul egy másik emberrel. Sose felejtse el, de nem az önvád miatt, nem az önmagunk bántalmazása miatt, hanem egyszerűen csak tudatosítsd magadban, hogy te képes vagy erre és így és így csináltad. Vagyis így is mondhatnám, tanulj minden egyes hibádból, amikor eszedbe jut, hogy volt, azt már akkor soha többet úgy ne rontsd el, mert azt már tudod, hogy az úgy nem volt jó.

A feleség elbocsájtása. Nos, mikor lehet elbocsájtani, mikor nem lehet, mikor házasságtörés? Mi Jézusnak a szemléletmódja? Az, hogy ugye tudod, hogy az emberi kapcsolatok örök érvényűek? Nagyon egyszerűen szólva onnan is megközelíthetjük a témát, milyen sok férj és feleség, most akkor lehet válni, nem lehet, az hogy van egyházjogilag, és kihez kell menni, és akkor mi alapján mondják ki. Elköltözzünk egymástól, már nem élünk együtt, de vannak gyerekek, akkor, amíg világ a világ, mi szülőtársak maradunk. Azt mondhatjuk, hogy én már nem tekintem magamat a te házastársadnak, vagy én szerintem már csak jogilag van ez így, de idebent érzelmileg már nem így van. De hát például az, hogy

szülőtársak vagyunk, az akkor kikezdhethetetlenül így van. Tehát mi a hegyi beszéd szemléletmódja? Az, hogy a kapcsolataink megfellebbezhetetlenül örök érvényűek.

„Ha kérnek tőled, adj. Ha kényszerítenek, menj vele. Ha követelnek tőled, add meg neki.” Tehát egész furcsaság ez, hogy kérnek..., ha elveszik tőled, de ne kérd vissza, hagyd nála. Ez milyen szemléletmód? Hogy őrizd meg az autonómiád tudatát. Kényszerítenek és követelik és elveszik, a legtöbb ember belehull abba, hogy az élet átgyalogol rajtam és nincs mit tenni, mert mások így és így cselekedtek. És Jézus pedig azt mondja egy ilyen nagyvonalú szóval, hogy az lehet, hogy kényszerítettek, lehet, hogy elvették tőled, de a szabadságodat, ez nem érinti. Tehát ragaszkodj annak a realitásához, de belső szabadsággal rendelkezél akkor is, ha elvették, és akkor is, ha kényszerítettek; azt nem tudják elvenni.

Milyen természetes, hogy magunkat megvédjük, hogy az agyunk hajlamos így működni, hogy barát és ellenség, olyan, mint én, és nem olyan, mint én, s ha olyan, mint én, akkor együtt érzők vagyunk, ha nem olyan, mint én, akkor pedig sokszor még az beleélés sem működik. Mi Jézusnak a szemléletmódja? Az, hogy a különbözőségek és feszültségek mögött is ismerjük föl, hogy az embertársi voltunkban összetartozunk egymással. Hát, hogy kikezdhethetetlenül összetartozunk. Miért? Mert egy a mi Mennyei Atyánk, és ezért mi egymásnak kikerülhetetlenül embertársai vagyunk, akkor is, ha nézeteltéréseink vannak.

A következő az imádság, hogy a Miatyánk, a hegyi beszédnek része, így imádkozz... Mi a lényeg? Azt mondja, nem az az érdekes, hogy mit imádkoztok, még csak az se, hogy hogyan, hanem az, hogy kapcsolatban legyetek Istennel. Ez a hegyi beszéd szemléletmódja. Most akkor így mondjam, vagy úgy mondjam, ez helyes, vagy az, ezt kérhetem, vagy nem kérhetem? Mások meg olyan kedvesen azt mondják, nem egyszer hallom ezt, hogy „Én nem imádkoztam ezért, mert most ezzel zavarjam Istent? Biztos olyan elfoglalt. Meg hát másnak sokkal nagyobb nehézségei vannak.” Tehát a keresztény ember szemléletmódja: Isten országa nem az, hogy ezt imádkozzam, vagy azt, most így vagy úgy, vagy ennyit, vagy annyit, vagy amennyit, vagy most hogyan szólítsam meg, hanem hogy kapcsolatban legyek, és kapcsolatban maradjak. És ez mit is jelent? Hogy az imádságunk szemléletmódja nem az, hogy Istent hogyan tudjuk befolyásolni, főképpen nem az valamire rávenni. Az imádság belső lényege, hogy kapcsolatot tartok Istennel, és ez a kapcsolattartás túlmutat a saját szükségleteimen, a szükségseimen, akár a saját szenvedésemen is.

„Sokan vannak, akik rám hivatkoznak, és majd lehet, hogy azt fogom nekik mondani, hogy hiába hivatkoztatok rám, nem ismerlek benneteket. Mondhattátok, hogy Isten nevében, mondhattátok, hogy én keresztény vagyok, nem ismerlek benneteket.” Mégpedig azért, mert nem a hegyi beszédnek és Isten országának a szemléletmódjával voltatok keresztények, tehát nem ismerlek benneteket. Elég megrendítő. De akkor mi a szemléletmód? Az, hogy az ószövetségi ember miben volt? „Mi Isten akarata, mi Isten törvénye?” A hegyi beszéd ennél sokkal finomabb. Isten akarata és törvénye mögött mi Isten szemléletmódja, mi Isten szándéka, és hogy van Isten szeretete? Ezért, ha mi csak ezt a kérdést tesszük föl, hogy mi Isten törvénye, akár mi Isten akarata, még be se kopogtunk Isten országába.

A hegyi beszédben milyen gyönyörű, és talán ezzel foglalnám össze, ahogy Jézus azt mondja: „Tudjátok, keressétek először Isten országát, és az összes többi utána megkapjátok!” Most egy mondatban össze kéne sűrítanem a hegyi beszéd szemléletmódját. Keressük először Isten országát egyesével, személyenként, csoportonként, egyházközségenként, egyházanként. Az a dolgunk, hogy először Isten országát keressük, ne is a személyes javunkat, még csak ne is az egyházaink javát, nem a személyes javunkat, nem a közösségeink javát, nem az egyház javát. Keressük először Isten országát, és az összes többi Istent el fogja rendezni. Amen.